

AKO ZATRAKTÍVNIŤ UČITEĽSKÉ POVOLANIE? CHRÁŇME ZDRAVIE A BEZPEČNOSŤ PRI PRÁCI!

Odborový zväz školstva sa zapojil do celoeurópskej odborárskej kampane na zvýšenie atraktivity učiteľského povolania.

Kampaň obsahuje 10 kľúčových bodov:

1. Udržiavať bezpečné a zdravé pracovné podmienky
2. Zabezpečiť kvalitný profesijný rozvoj
3. Zaisťovať sociálny dialóg
4. Vytvárať demokratickú kultúru na školách
5. Podporovať efektívny začiatok kariéry a ďalšie zotrvanie v profesii
6. Podporovať profesijnú autonómiu
7. Uplatňovať zásady rovnosti a rôznorodosti v školstve
8. Zaisťovať rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom
9. Poskytovať adekvátne a konkurencieschopné platy
10. Uznávať, rešpektovať a posilňovať učiteľskú profesiu

Úvodnou témou v rámci kampane je požiadavka na **Bezpečné a zdravé pracovné podmienky**. Učitelia, akademici, výskumníci a ďalší pedagogickí a odborní zamestnanci zohrávajú kľúčovú úlohu pri formovaní budúcnosti našej spoločnosti. Okrem dôležitej úlohy pri odovzdávaní vedomostí a zručností novým generáciám sú tiež učitelia nenahradiiteľní pri osobnom a emocionálnom rozvoji žiakov a študentov. Na prilákanie a udržanie kvalifikova-

ných odborníkov v učiteľskom povolaní je dôležité zvýšiť príťažlivosť učiteľského povolania ako kariéry, ktorá poskytuje primerané platy a dôstojné pracovné podmienky s pozitívnym spoločenským vplyvom. Atraktivitu učiteľského povolania však neustále podkopáva veľká pracovná záťaž a vysoká úroveň stresu, ktoré výrazne ovplyvňujú pracovný výkon a spokojnosť učiteľov. V rámci celoeurópskej odborárskej kampane „Ako zvýšiť atraktivitu učiteľského povolania“ sa okrem iného snažíme vysvetliť vzájomný vzťah medzi bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci a statusom a príťažlivosťou učiteľskej profesie.

V európskom prieskume, ktorý uskutočnila agentúra EU-OSHA, sa ako najvýznamnejšie riziká BOZP pre učiteľskú profesiu zdôrazňujú psychosociálne riziká, hlučné prostredie a muskuloskeletálne poruchy. Okrem toho je znepokojivo rastúcim trendom aj násilie na pracovisku, ktoré negatívne ovplyvňuje bezpečnosť a pohodu zamestnancov. Tieto riziká ešte zintenzívnili pandémia a digitálna transformácia vzdelávania. Prieskum Eurofound o pracovných podmienkach v Európe ďalej odhaľuje, že až 27 % zamestnancov v sektore vzdelávania sa cíti emocionálne vyčerpaných zo svojej práce a že učitelia sú náchylnejší na duševné a psychosomatické choroby, ako napr. vyhorenie, únava, problémy so sluchom či bolesť hlavy.

Hoci sa situácia v jednotlivých krajinách líši, najbežnejšími faktormi súvisiacimi so zhoršujúcim sa fyzickým a duševným zdravím zamestnancov školstva sú zvyšujúce sa očakávania a požiadavky na výsledky študentov, nízke platy a nejasná definícia pracovného času. Okrem toho sú tiež rastúce násilie a vplyv digitalizácie významnými problémami, ktoré ovplyvňujú zdravie a bezpečnosť učiteľov pri práci.

Do tejto oblasti sa aktívne zapája aj Odborový zväz školstva prostredníctvom svojich inšpektorov BOZP, ktorí v rámci prevencie spolupracujú so školami a pomáhajú im pri odstraňovaní nedostatkov, ktoré môžu mať negatívny vplyv na bezpečnosť a zdravie zamestnancov.

J. Stodolovský, vedúci Úradu zväzu

USKUTOČNIL SA 5. LETNÝ DETSKÝ TÁBOR OZŠ

V poradí piaty letný detský tábor pre deti odborárov vo veku 8 až 14 rokov zorganizoval Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy na Slovensku v dňoch 2. až 8. júla 2023 v rekreačnom zariadení CROCUS Kežmarské Žľaby.

Spolu 69 detí z celého Slovenska strávilo vo Vysokých Tatrách týždeň vo vysokohorskom prostredí so zaujímavým programom zameraným na spoznávanie prírody, športové, spoločenské a kultúrne aktivity. K najlepšie hodnoteným táborovým aktivitám patrili túry, beseda o svištoch a kamzíkoch s Pavlom Balom, táborová olympiáda, prehliadka Belianskej jaskyne, ukážky džuda s Patrikom Kuchárom a Kamilom Lastivkom z TJ Slávia PU Prešov, ožiovovanie dieťaťa a dospelého človeka s Denisom a Líviou z SČK Poprad, vystúpenie sokoliarov Horus z Košíc. Prvýkrát bola uskutočnená aj nočná hra, ktorú pre deti zoskupených v piatich

oddieloch, pripravil Tomáš Benkovič spolu s priateľmi z Mládežníckeho parlamentu mesta Šaľa. Medzi deti zavítali aj predseda zväzu Pavel Ondek, predsedníčka združenia základného školstva Inga Gamčíkova a predseda združenia vysokých škôl a priamo riadených organizácií Miroslav Habán. Po odborárskom mítingu, predseda zväzu prekvapil každého nanukom. Pekné spomienky majú deti aj z pobytu vo wellness centre a z táborovej opekačky, ktorú pripravil vedúci rekreačného zariadenia Miroslav Mackulin.

O perfektný priebeh detského tábora sa postarali vedúce a vedúci jednotlivých oddielov: Beáta Martišková, Mária Čirčová, Nikola Slašťanová, Milan Dobias a Stanislav Azor, za čo im patrí veľká vďaka. Aj napriek maximálnej starostlivosti sa niektoré deti nevyhli menším odreninám, ktorá profesionálne ošetrila sestrička Tanička Micháleková. Vďaka patrí aj zamestnankyniam zväzu Božene Reigraberovej, Márii Virgovičovej a Eve Čahojovej za administratívnu podporu a zamestnancom RZ CROCUS za ústretovosť počas tábora. Posledný večer, počas rozlúčkovej diskotéky s DJ Martinom Dulom si deti prevzali originálne Pamätné listy, ktoré navrhol a vyhotovil Ivan Šóš. Za najvzornejšie upratané izby v súťaži „Najlepší milovníci poriadku“ boli deti odmenené veľkým tortovým múčnikom. Nasledujúci 6. ročník letného detského tábora plánujeme zrealizovať od 7. do 13. júla 2024.

prof. Miroslav Habán, PhD., vedúci 5. LDT

ROKOVANIE S PARTNERSKÝMI ORGANIZÁCIAMI – DEKLARÁCIA 2023

Dňa 12.9. sa na pôde Odborového zväzu školstva uskutočnilo rokovanie zástupcov zväzu a partnerských reprezentatívnych organizácií pôsobiach v regionálnom a vysokom školstve.

Naše pozvanie prijali zástupcovia Slovenskej rektorskej konferencie, Rady vysokých škôl SR, Klubu dekanov fakúlt VŠ SR, Združenia základných škôl Slovenska, Asociácie stredných odborných škôl Slovenska, Asociácie riaditeľov štátnych gymnázií Slovenska, Združenia odborných učilíšť, špeciálnych škôl a špeciálnych výchovných zariadení Slovenska, Asociácie základných umeleckých škôl SR a Asociácie centier voľného času SR.

Výsledkom stretnutia bola dohoda na texte Deklarácie 2023, ktorá je adresovaná politickým subjektom kandidujúcim v nadchádzajúcich voľbách do NR SR. Deklarácia obsahuje požiadavky pre oblasť školstva, ktorých naplnenie je predpokladom pre úspešný spoločenský, hospodársky a kultúrny rozvoj Slovenska.

Požiadavky v Deklarácii 2023 sú rozdelené do troch častí:

Všeobecné

- zvýšenie podielu z HDP na školstvo a vedu najmenej na úroveň 6 % (bez štrukturálnych fondov a plánu obnovy),
- zvýšenie atraktivity učiteľského povolania,
- každoročné zvýšenie tarifných plátov všetkých zamestnancov regionálneho školstva, vysokých škôl a zamestnancov vo vede a výskume,
- vybudovanie systému školských bytov,
- zavedenie rekondičných pobytov
- zvýšenie príspevku na DDS pre všetkých zamestnancov školstva na 6%
- poskytovanie príspevku na rekreácie bez ohľadu na počet zamestnancov,
- rešpektovanie návrhov odbornej verejnosti pri zásadných zmenách legislatívy

V oblasti regionálneho školstva

1. Zjednotenie financovania regionálneho školstva
 - prechod osobných nákladov z tzv. originálnych kompetencií samosprávy v regionálnom školstve pod prenesené kompetencie,
 - transparentnosť a efektívnosť toku finančných prostriedkov určených na platy zamestnancov,
2. Prehodnotenie systému z normatívneho financovania na žiaka na normatívne financovanie na triedu tak, aby finančné prostriedky pokrývali reálne potreby škôl a školských zariadení v súlade s platnou legislatívou
 - zabezpečenie dostatočného financovania prevádzkových nákladov, materiálneho a technického vybavenia škôl a školských zariadení v súlade s platnou legislatívou,
3. Vzdelávanie zamestnancov
 - zvýšenie atraktivity povolania umožnením skoršieho vykonania atestácie a preplácaním rozširujúceho štúdia,
 - odstránenie diskriminácie učiteľov materských škôl pri inovačnom vzdelávaní,
 - zavedenie odmeňovania vzdelávania nepedagogických zamestnancov.
4. Riešenie vzťahu riaditeľ – zriaďovateľ
 - zvýšenie ochrany riaditeľov pred neodborným zasahovaním do riadenia zo strany zriaďovateľa,
 - zvýšenie ochrany riaditeľov pred zasahovaním do ich kompetencií zo strany MŠVVaŠ SR.
5. Prehodnotiť kurikulárnu reformu v súlade s požiadavkami aplikačnej praxe.
6. Aktívna podpora a rozvoj odborného školstva
 - systémová motivácia k spolupráci zamestnávateľov a vysokých škôl so strednými odbornými školami pre nové formy vzdelávania študentov a pedagogických zamestnancov.
7. Zvýšenie ochrany zamestnancov školstva pred sociálno-patologickými javmi
 - zvýšenie reálnej ochrany zamestnancov pred všetkými formami zasahovania do výkonu pracovnej činnosti zo strany rodinných príslušníkov detí a žiakov a tretích osôb.

V oblasti vysokých škôl

1. Každoročné zvýšenie financovania verejných vysokých škôl minimálne o 100 mil. € (mimo sociálnej podpory študentov a valorizácie miezd),
 - aby podiel z HDP na vysoké školy bol do konca nastávajúceho volebného obdobia porovnateľný s priemerom krajín OECD,
 - zmena financovania vysokých škôl tak, aby rozhodujúcim kritériom bola kvalita vzdelávania a vedy.
2. Významné posilnenie infraštruktúry vysokých škôl pre zvýšenie kvality vzdelávania a výskumu,
 - v záujme dosiahnutia konkurencieschopnosti s európskym vzdelávacím a výskumným priestorom,
 - dofinancovanie infraštruktúry vysokých škôl, osobitne v regiónoch s obmedzeným prístupom k zdrojom EÚ.
3. Realizácia opatrení na zvýšenie motivácie mladých ľudí pre štúdium a výskum na Slovensku a zamedzenie ich odchodu do zahraničia,
 - zvýšiť kvalitu ubytovania a služieb,
 - zlepšiť podmienky pre kultúrne a spoločenské využitie,
 - ďalšia podpora systému doktorandských a postdoktorandských miest,
 - zachovať absolventom štatút študenta do konca akademického roka.
4. Zabezpečenie pozitívnej propagácie slovenských vysokých škôl doma i v zahraničí
 - v spolupráci s vysokoškolskými reprezentáciami vytvoriť funkčný systém popularizácie vysokoškolského vzdelávania a vedy na Slovensku,
 - zvýšenie atraktivity a spoločenskej hodnoty vysokoškolského vzdelávania,
 - zlepšenie podmienok pre internacionalizáciu vysokých škôl vrátane zníženia byrokratickej záťaže pri prijímaní zahraničných študentov aj z tretích krajín.
5. Výrazné zvýšenie finančných prostriedkov na vedu a výskum
 - podpora prepojenia podnikateľského a vysokoškolského prostredia,
 - podpora základného a osobitne excelentného výskumu,
 - zjednodušenie administratívnej náročnosti podávania a riešenia projektov, vrátane verejného obstarávania pre účely výskumu,
 - presadenie výraznejšieho daňového zvýhodnenia pre autorov učebníc, učebných textov, monografií, odborných a vedeckých publikácií.
6. Podporiť zriaďovanie centier podpory pedagogiky pre poskytovanie služieb učiteľom vysokých škôl, mentoringu, prechodu na moderné a inkluzívne vzdelávanie.
7. Prehodnotiť extrémnu prekarizáciu práce, ktorá je v rozpore s Európskou smernicou (1999/70/ES).

Deklarácia bude po jej podpísaní všetkými účastníkmi stretnutia zaslaná politickým stranám a prezentovaná novej vláde, ktorá vzíde z parlamentných volieb.

5. OKTÓBER SVETOVÝ DEŇ UČITEĽOV

5. október si medzinárodné spoločenstvo každoročne pripomína ako Svetový deň učiteľov. Svetový deň učiteľov bol vyhlásený organizáciou UNESCO v roku 1994 ako pripomienka Charty

učiteľov, ktorá bola podpísaná 5. októbra v roku 1966.

Postavenie učiteľov v spoločnosti žiaľ nie je na Slovensku stále primerané ich spoločenskej dôležitosti. Spolu s nedostatočným platovým ohodnotením a často náročnými pracovnými podmienkami to spôsobuje nízku atraktivitu učiteľského povolania a hrozíci nedostatok týchto nenahraditeľných zamestnancov.

Podľa prepočtu Inštitútu vzdelávacej politiky by malo v tomto roku chýbať v regionálnom školstve až 3500 učiteľov a do roku 2025 narastie tento počet na takmer 8600. Vyčíslený dopyt po učiteľoch reflektuje podľa ministerstva školstva nárast počtu žiakov a nárast počtu učiteľov odchádzajúcich do dôchodku.

Podľa Najvyššieho kontrolného úradu (NKÚ) je najhoršia situácia s učiteľmi v bratislavskom kraji. Kvalifikovaní pedagogickí zamestnanci chýbajú predovšetkým v predmetoch ako informatika, občianska náuka či etická výchova. Podľa NKÚ sa tento problém bude zhoršovať v dôsledku vysokého veku aktívnych učiteľov, čo sa môže výrazne prejaviť aj v predmetoch ako fyzika, matematika a chémia.

Odborový zväz školstva dlhodobo bojuje za zlepšenie pracovných a mzdových podmienok všetkých zamestnancov školstva. Tento rok sme sa zapojili do celoeurópskej odborárskej kampane, ktorej cieľom je zvýšiť atraktivitu učiteľského povolania

Juraj Stodolovský, vedúci Úradu zväzu

STRETNUTIE KOMISIE MLADÝCH

V dňoch 13.-14. októbra 2023 sa v Čingove v Slovenskom raji uskutočnilo stretnutie Komisie mladých Odborového zväzu školstva. Komisia mladých je poradný orgán Rady zväzu, ktorý sa zaoberá špecifickými požiadavkami mladých členov zväzu a predkladá riešenia problémov, s ktorými sa stretávajú mladí zamestnanci školstva.

Členmi Komisie mladých sú zástupcovia mladých školských odborárov zo všetkých stupňov škôl z celého Slovenska. Predsedom Komisie mladých je Ľuboš Gondár, ktorý otvoril rokovanie a viedol úvodnú aktivitu slúžiacu na vzájomné predstavenie jednotlivých členov.

Na stretnutí sa ako hostia zúčastnili zástupcovia vedenia zväzu predseda Pavel Ondek, podpredsedníčka Ingrid Gamčíková a podpredseda Peter Danko, ktorí informovali členov Komisie mladých o svojich aktivitách. Vo svojich vystúpeniach zhrnuli predvolebné rokovania, ktoré absolvovali s politickými stranami a predstavili Deklaráciu 2023, ktorú podpísali spolu s partnerskými reprezentatívnymi organizáciami v regionálnom a vysokom školstve.

Medzi požiadavkami z Deklarácie 2023 smerujúcimi k zvýšeniu atraktivity učiteľského povolania rezonovali medzi mladými zamestnancami najmä:

- zvýšenie platových taríf pedagogických a odborných zamestnancov tak, aby začínali na úrovni priemernej mzdy v národnom hospodárstve,
- príspevkov na bývanie,

- zlepšenie spoločenského postavenie učiteľov prostredníctvom médií a politikov,
- zamedzenie reťazenia pracovných pomerov učiteľov vysokých škôl,
- zvýšenie ochrany pred neodborným zasahovaním zo strany zriaďovateľa,
- skrátenie dĺžky praxe potrebnej na vykonanie atestácie.

Účastníci stretnutia okrem toho diskutovali aj o stratégií zväzu a nástrojoch na presadenie týchto požiadaviek, pričom sa sústredili predovšetkým na

úlohu sociálnych sietí pri šírení povedomia o aktivitách zväzu, informovaní o benefitoch pre členov a zmene vnímania odborov a zamestnancov školstva v spoločnosti. Okrem toho označili za prospešné organizovanie regionálnych stretnutí s mladými zamestnancami školstva (členmi aj nečlenmi) a vytvorenie prezentácie o činnosti Komisie mladých, ktorá by mohla slúžiť ako pomôcka pri týchto stretnutiach.

Juraj Stodolovský, vedúci Úradu zväzu

ROKOVANIE RADY ZVÄZU

Dňa 19. októbra 2023 sa uskutočnilo rokovanie Rady Odborového zväzu školstva. Rada zväzu je najvyšší orgán medzi zjazdmi a jej členmi sú zástupcovia pedagogických, odborných a nepedagogických zamestnancov zo všetkých stupňov a typov škôl a školských zariadení z celého Slovenska.

Na úvod rokovania vystúpil predseda a podpredsedovia zväzu s informáciami o svojich aktivitách v poslednom období. Predseda zväzu Pavel Ondek pripomenul naše pripomienky k prebiehajúcej kurikulumnej reforme, ktoré vyústili do petície. Potvrdil, že niektoré výhrady ministerstvo akceptovalo, avšak stále zostávajú nedoriešené otázky týkajúce sa pripravenosti učiteľov a pedagogických fakúlt, migrácie žiakov a rozdelenia ročníkov na cykly. Za dlhodobý problém označil časté striedanie ministrov školstva (len v roku 2023 sa vystriedajú štyria ministri!) Upozornil na možnosť zavedenia regionálnych platov na základe koeficientov, s čím zväz nesúhlasí.

Namiesto toho navrhujeme zaviesť a dostatočne financovať príspevok na bývanie, keďže práve náklady na bývanie sú najväčšou položkou v rozpočtoch zamestnancov školstva a najväčšími sa líšia podľa regiónov. Spomenul tiež prebiehajúcu celoeurópsku odborársku kampaň na zvýšenie

atraktivity učiteľského povolania a Deklaráciu 2023, ktorej požiadavky by mali viesť k zlepšeniu sociálneho a ekonomického postavenia zamestnancov školstva. Na záver svojho vystúpenia zhrnul predvolebné rokovania, ktoré zástupcovia zväzu absolvovali s niektorými kandidujúcimi politickými stranami.

Podpredsedníčka zväzu Ingrid Gamčíková prezentovala činnosť združenia základného školstva, predovšetkým školenia regionálnych funkcionárov k novej legislatíve, školenie ku práci s grafickým programom Canva, prácu s mladými členmi, činnosť zástupcov zväzu v pracovných skupinách ministerstva školstva a aktuálnu situáciu vo Fonde na podporu vzdelávania. Podpredseda zväzu P. Danko informoval o činnosti združenia stredného školstva, najmä v súvislosti s témami: odborné školstvo, špeciálne školy a inklúzia, 8 – ročné gymnáziá, majstri odborného výcviku či centrá pre deti a rodiny a reedukačné centrá. Podpredseda zväzu Miroslav Habán informoval o univerzitných konferenciách v rámci združenia vysokých škôl a priamo riadených organizácií, spolupráci s riaditeľom odboru vysokých škôl na ministerstve školstva, pretrvávajúcom probléme s reťazením pracovných pomerov na dobu určitú a o negatívnom trende vývoja zamestnanosti na vysokých školách. V ďalšom programe sa členovia rady zväzu detailne venovali:

- požiadavkám z Deklarácie 2023, ktorú zväz podpísal spolu s partnerskými reprezentatívnymi organizáciami,
- stave členskej základne a vývoji odvodov členských príspevkov,
- informácii o poskytnutí bezúročných pôžičiek členom zväzu
- prezentácii benefitov pre členov pod hlavičkou projektu Odbory Plus

Rada zväzu okrem toho schválila program a ciele na nasledujúci rok, v ktorom chce okrem iného: presadzovať výšku tarifných platov vychádzajúcich z priemernej mzdy v národnom hospodárstve, zorganizovať stretnutia s mladými zamestnancami školstva, rozširovať ponuku benefitov pre členov či nadviazať spoluprácu s Úradom na ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti.

Juraj Stodolovský, vedúci Úradu zväzu

ZÁVEREČNÉ STRETNUTIE S MINISTROM ŠKOLSTVA DANIELOM BÚTOROM

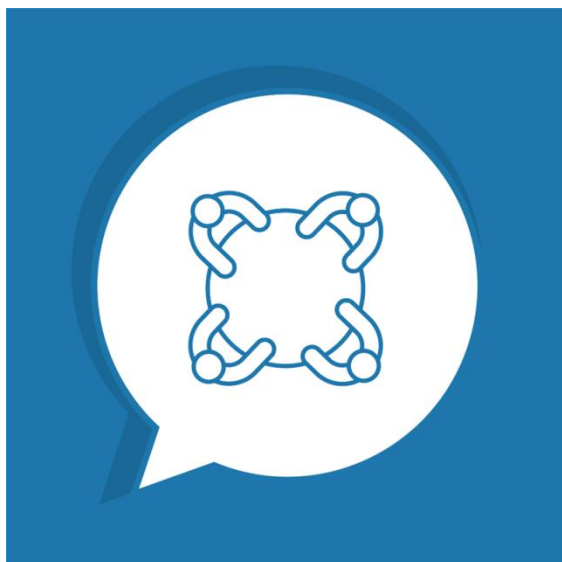
Dňa 17. 10. 2023 sa predseda zväzu Pavel Ondek stretol na rokovaní s dosluhujúcim ministrom školstva Danielom Bútorom. Za ministerstvo školstva sa stretnutia zúčastnili aj štátny tajomník pre národnostné školstvo, inkluzívne a celoživotné vzdelávanie Roman Partila a poradca ministra Roman Baranovič. Za Odborový zväz školstva sa rokovania zúčastnil aj vedúci Úradu zväzu Juraj Stodolovský a právny poradca predsedu zväzu Martin Mikluš. Minister školstva poďakoval predsedovi Odborového zväzu školstva za doterajšiu spoluprácu a poprial veľa úspechov pri rokovaníach s novým ministrom školstva. Spomenul, že v zložení nového parlamentu je podľa neho viacero odborníkov, ktorý by mali zabezpečovať kvalitnú prácu výboru pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport. Informoval o plánovanom úvodnom zasadnutí kurikulárnej rady, v ktorej má odborový zväz svojho zástupcu.

Predseda zväzu Pavel Ondek zosummarizoval spoluprácu s ministrom ako produktívnu napriek tomu, že v niektorých oblastiach mali rozličné názory, najmä v súvislosti so zavedením cyklov v rámci kurikulárnej reformy. V tomto zmysle opätovne upozornil na stále nevyriešené otázky súvisiace s aprobáciami učiteľov v rámci nových vzdelávacích oblastí, prestupovaním žiakov medzi školami, či možným znižovaním počtu málotriednych škôl, ktoré okrem vzdelávania slúžia aj ako centrá života obce. V súvislosti so snahou o zvýšenie atraktivity učiteľského povolania predstavil niektoré požiadavky z Deklarácie 2023, ktoré zväz predloží novej vláde, predovšetkým výrazne zvýšenie tarifných plátov, sociálne benefity, či zlepšenie spoločenského postavenia všetkých zamestnancov školstva.

Účastníci stretnutia diskutovali aj o probléme s nedostatkom učiteľov a o jeho možných riešeniach. Zástupcovia ministerstva presadzujú zavedenie tzv. koeficientu regionálnej rovnováhy, ktorý by mal brať do úvahy pomer priemerného platu učiteľov a priemerného platu ostatných vysokoškolsky vzdelaných zamestnancov v regióne. Odborový zväz školstva odmieta prehlbovanie regionálnych rozdielov a za efektívnejšie považuje poskytovať účelovo určený príspevok na bývanie, ktorý sa bude odvíjať od nákladov na bývanie v jednotlivých regiónoch, nie len v bratislavskom kraji. Zároveň navrhujeme zvýšiť maximálnu možnú sumu pôžičky z Fondu na podporu vzdelávania a poskytovať ju aj formou stabilizačnej pôžičky na zabezpečenie bývania pre pedagogických a odborných zamestnancov.

Juraj Stodolovský, vedúci Úradu zväzu

KAMPAŇ NA ZVÝŠENIE ATRAKTIVITY UČITEĽSKÉHO POVOLANIA - SOCIÁLNY DIALÓG

V októbri pokračujeme v celoeurópskej kampani na zvýšenie atraktivity učiteľského povolania na tému **Sociálny dialóg**.

Sociálny dialóg je jadrom európskeho sociálneho modelu, ktorý je vyjadrený v Európskom pilieri sociálnych práv a odráža základné hodnoty Európskej únie. Je to dôležitý nástroj na podporu hospodárskej a sociálnej stability a pomáha zabezpečiť, aby mali zamestnanci možnosť vyjadriť sa k otázkam týkajúcim sa zamestnanosti a pracovných podmienok. Sociálny dialóg a kolektívne vyjednávanie sú základným predpokladom na zabezpečenie trvalo udržateľných kvalitných pracovných miest a dôstojných pracovných podmienok pre pedagogických, odborných a nepedagogických zamestnancov. Odborové zväzy školstva zohrávajú kľúčovú úlohu pri zlepšovaní úrovne sociálneho dialógu a kolektívneho vyjednávania.

nia, zdieľaní informácií, komunikácii, konzultáciách, a čo je najdôležitejšie, pri zabezpečovaní práv svojich členov. Posilňovaním sociálneho dialógu môžeme dosiahnuť zlepšovanie postavenie pedagogických zamestnancov a imidž učiteľskej profesie v spoločnosti.

Na účely posilňovania sociálneho dialógu je potrebné vzájomné rešpektovanie sociálnych partnerov.

- Na úrovni škôl je to predseda/výbor základnej organizácie a riaditeľ. V prípade škôl bez právnej subjektivity zastupuje zamestnancov zvolený predseda odborov na okresnej úrovni. Zároveň v tejto oblasti vyzývame na striktné dodržiavanie zákonných foriem participácie zamestnancov na rozhodovaní zamestnávateľa: spolurozhodovanie, prerokovanie, právo na informácie a kontrolná činnosť.

- Na úrovni krajov prebieha sociálny dialóg predovšetkým so zriaďovateľmi stredných škôl, pričom zamestnanci sa zúčastňujú na rozhodovaní prostredníctvom svojich zástupcov napríklad v krajských radách pre odborné vzdelávanie.

- Na vysokých školách sú partnermi predsedov univerzitných odborových organizácií rektori, prípadne kvestori, s ktorými dojednávajú kolektívne zmluvy.

- Na národnej úrovni vstupuje vedenie odborového zväzu do sociálneho dialógu so zástupcami ministerstva školstva či ministerstva práce.

Predseda Odborového zväzu školstva je zároveň členom Hospodárskej a sociálnej rady prostredníctvom Konfederácie odborových zväzov SR.

- Napriek tomu, že mnohé otázky týkajúce sa vzdelávania sa riešia na národnej a miestnej úrovni, Európska únia má takisto zavedené rôzne programy a politiky na podporu kvalitnej výchovy, vzdelávania a odbornej prípravy. Na úrovni EÚ sú ETUCE (Európsky odborársky výbor pre vzdelávanie) a EFEE (Európska federácia zamestnávateľov vo vzdelávaní) uznávanými sociálnymi partnermi a zároveň kľúčovými aktérmi v oblasti vzdelávania.

Sociálny dialóg, kolektívne vyjednávanie a kolektívne zmluvy na všetkých týchto úrovniach sú nevyhnutné na zabezpečenie kvalitného zamestnania, dôstojných pracovných podmienok, profesijného rozvoja a motivačných stimulov, ako napríklad spravodlivého odmeňovania zamestnancov.

Na potrebu posilňovania sociálneho dialógu upozorňujeme aj v rámci Deklarácie 2023, v ktorej žiadame rešpektovanie návrhov odbornej verejnosti pri zásadných zmenách legislatívy a zámeroch ministerstva školstva, čo môže výrazne prispieť k efektívnejšej implementácii takýchto zmien v praxi.

Juraj Stodolovský, vedúci Úradu zväzu

Číslo vydania: 4/2023
Vyšlo: 31. 10. 2023
Staršie čísla nájdete [tu](#)

Odborový zväz
pracovníkov školstva a vedy
na Slovensku

Telefón: +421918901770
e-mail: stodolovsky@ozskolstva.sk
Grafické spracovanie: Juraj Stodolovský